

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
ВІДДІЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ імені О. Я. САВЧЕНКО
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ПАВЛА ТИЧІНИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ЛАБОРАТОРІЯ
ПСИХОДИДАКТИКИ імені Я. А. КОМЕНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БРДУ імені О. С. ПУШКІНА (БІЛОРУСЬ)
ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ імені Я. А. КОМЕНСЬКОГО У М. ЛЄШНО (ПОЛЬЩА)
ДЗО «ГРОДНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ» (БІЛОРУСЬ)
ПУБЛІЧНИЙ ІНСТИТУТ «ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОСВІТИ» (ЛИТВА)
ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ ДОРОСЛИХ (ЛИТВА)

***ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ
ІМЕНІ ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО***

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНОСТІ
ОСОБИСТОСТІ**

Випуск 1 (24)

Матеріали Другої Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Умань, 20–21 травня 2021 року)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ТА ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ЗБІРНИК:

Осадченко Інна – д. пед. н., професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Демченко Ірина – д. пед. н., проф., проф. кафедри соціальної роботи та реабілітації Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Івлева Надія – к. пед. н., доц. Казахського національного педагогічного університету імені Абая.

Коберник Олександр – д. пед. н., проф., зав. кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Кравченко Оксана – д. пед. н., проф., декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Лякішева Анна – д. пед. н., проф. кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Максимук Лариса – к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов Брестського державного університету імені О. С. Пушкіна.

Сергейко Світлана – к. пед. н., доц., ректор ДЗ «Гродненський обласний інститут розвитку освіти».

Тарантей Віктор – д. пед. н., проф., зав. каф. педагогіки та соціальної роботи ДЗ «Гродненський державний університет імені Янки Купали».

Тарантей Лариса – к. пед. н., доц., декан ДЗ «Гродненський обласний інститут розвитку освіти».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Штефан Людмила – д. пед. н., проф., завідувач кафедри історії педагогіки і порівняльної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

Данилюк Оксана – к. філол. н., доц. кафедри теорії та методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

ТЕХНІЧНИЙ РЕДАКТОР:

Пишна Наталія – лаборант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченими радами факультету соціальної та психологічної освіти (протокол № 16 від 03.06.2021 р.) та факультету дошкільної та спеціальної освіти (протокол № 11 від 26.05.2021 р.) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Мова видання: українська, російська, польська, англійська, китайська

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія **КВ №19704 – 9504Р** від **21.12.2012 р.**

Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. В53 Вип. 2(22): *Сучасні проблеми обдарованості особистості*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Ін-т педагогіки [та ін.]; [редкол.: Осадченко І. (голов. ред. та відп. за вип.), Демченко І., Івлева Н. [та ін.]. Умань: Візаві, 2021. 148 с.

До збірника увійшли матеріали Другої Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми обдарованості особистості». Основна тематика представлених доповідей відповідає напрямкам роботи конференції: історичні, порівняльні аспекти та методологія дослідження проблеми обдарованості особистості; дидактичне, виховне та психологічне забезпечення формування обдарованої особистості у закладах дошкільної, загальної середньої, вищої та післядипломної освіти на засадах традиційного, інклюзивного та інтегрованого підходів; сучасні педагогічні технології та діяльність соціально-психологічної служби у контексті формування обдарованої особистості; інклюзивний підхід до формування обдарованої особистості та інші напрями сучасних досліджень у контексті модернізації освітнього середовища.

ЗМІСТ

<i>Авраменко Дмитро, Авраменко Оксана.</i> Дослідження проблеми обдарованості особистості вітчизняними та закордонними науковцями	5
<i>Андрющенко Тетяна.</i> Інноваційна компетентність педагога – передумова розвитку обдарованості особистості	11
<i>Безлюдна Наталія.</i> Організація освітнього середовища розвитку інтелектуальної обдарованості учнів початкової школи	18
<i>Бойченко Валентина.</i> Умови формування педагогічного мислення майбутніх учителів у процесі професійної підготовки	23
<i>Бурак Валентина.</i> Професійна підготовка майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи в контексті реформи освіти та науки	28
<i>Бялик Оксана.</i> Портфоліо викладача закладу вищої освіти – об’єктивна необхідність сьогодення	33
<i>Вашуленко Оксана.</i> Сучасна технологія розвитку творчих здібностей молодших школярів на уроках літературного читання	36
<i>Габінська Алла (Габинская Алла).</i> Нові задачі освіти в епоху Постсучасності (Новые задачи образования в эпоху Постсовременности) ..	42
<i>Гаврилюк Світлана.</i> Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного віку	48
<i>Джалалов Я. С., Мамедов З. З., Абдуллаєв С. С. (Джалалов Я. С., Мамедов З. З., Абдуллаєв С. С.)</i> Дії борця, який атакує, при захисті від переворотів накатом у греко-римській боротьбі (Действия атакуемого борца при защите от переворотов накатом в греко-римской борьбе)	53
<i>Дудник Наталка.</i> Портфоліо як засіб формування професійно-етичної компетентності майбутніх менеджерів освіти	57
<i>Дука Тетяна.</i> Розвиток інтелектуальної обдарованості дітей старшого дошкільного віку	62
<i>Журавко Тетяна.</i> Логічні блоки Дьенеша у математичному розвитку дошкільника	68
<i>Иценко Людмила.</i> Розвиток дитячої обдарованості як психолого-педагогічна проблема	72
<i>Карнаух Леся.</i> Психолого-педагогічні засади розвитку дитячої обдарованості	77
<i>Кравчук Неля.</i> Проблеми діагностики дитячої обдарованості у закладах дошкільної освіти	83
<i>Кудла Марія.</i> Система цінностей як прояв власного ставлення особистості до оточуючого світу	89
<i>Павлова Тетяна.</i> Педагогічна підтримка обдарованості молодшого школяра	93
<i>Пархета Любов.</i> Методика проведення літературної дискусії	98
<i>Петрук Оксана.</i> Версифікація як засіб розвитку мовленнєвих здібностей учнів	103
<i>Підлипняк Ірина.</i> Проектна театралізована діяльність як засіб формування творчих здібностей дошкільників	107

Ремех Тетяна. Формування інноваційної особистості як завдання Нової української школи	112
Рябошанка Олександр, Рябошанка Ольга. Проблема формування читацької культури у дітей молодшого шкільного віку	118
Семчук Світлана. Вплив медіатехнологій на становлення особистості майбутнього фахівця дошкільної освіти	124
Трофайла Наталія. Роль батьків у вихованні обдарованих дітей	130
Троян Сергій. Інтернет-обчислювальне середовище CoCalc як засіб підтримки інклюзивного навчання обдарованих студентів з фізико-математичних дисциплін	135
Шульга Альона, Білоус Олена. Проблема обдарованості дітей з особливими освітніми потребами	141

Бурак Валентина,
*кандидат технічних наук., доцент кафедри готельно-
ресторанного та туристичного бізнесу
Херсонського державного університету, Україна*

Burak Valentyna,
*Candidate of Technical Sciences (Ph.D.), Associate Professor at the
Department of Hotel-Restaurant And Tourist Business
Kherson State University, Ukraine*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ОСВІТИ ТА НАУКИ

PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PROFESSIONALS OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS IN THE CONTEXT OF EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC REFORM

Annotation. The article analyzes features of professional training of future specialists in hotel and restaurant business in modern economic conditions. We analysed normative documents of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the requirements for the organization of the educational process in the context of education and science reforms. Practical conclusions, offers for realization of better educational process are formulated: necessity of modernization of student practice bases, increasing the level of teachers' digital competence.

Keywords: Professional training, hotel and restaurant business, future specialists, distance learning, service sector.

Сутність якісної підготовки фахівця, стратегічні напрями формування його особистості в процесі професійної освіти сформульовані в нормативних документах, зокрема Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, закладені в законодавчих документах Міністерства освіти і науки України: Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року тощо.

Сфера обслуговування є галуззю української економіки, яка динамічно розвивається впродовж останніх десятиліть та вбирає в себе торгівлю, транспорт, фінансування, страхування тощо. Освітні

та рекреативно-спортивні заклади, туристичні агентства, готелі та ресторани, салони краси та спеціальні медичні заклади, радіо- та телестанції, консультаційні фірми, музеї, театри, кінотеатри, магазини та супермаркети належать до сфери послуг. Тож для належного її функціонування нагальною стає проблема модернізації вищої професійної освіти з метою створення такої моделі освітнього процесу, у якому б оптимально поєдналися кращі українські й закордонні традиції. Інтеграція гуманістичних традицій української педагогіки та світового досвіду виховання особистості фахівця, здатної до активних самостійних дій, дозволить створити динамічну, мобільну, конкурентоспроможну модель системи фахового навчання. Професійна підготовка майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи – це організований, безперервний і цілеспрямований процес формування і розвитку в здобувачів освіти необхідних для фахової діяльності професійних компетентностей, який здійснюється в закладах вищої освіти різних форм власності та спрямовується на здобуття майбутніми фахівцями кваліфікацій відповідно до освітньо-професійних програм освітніх рівнів «бакалавр» і «магістр» спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, що забезпечить успішне виконання посадових обов'язків, конкурентоспроможність і професійну мобільність у сфері послуг, а також своєчасне оновлення та вдосконалення [1].

Державною політикою України у сфері освіти і науки передбачено забезпечувати зростання людського капіталу та отримання економічної вигоди, пов'язані зі сталим розвитком суспільства й розбудовою конкурентної економіки, що має стати основою для суспільного та індивідуального добробуту, майбутнього процвітання та якості життя. Тож нині Міністерством освіти і науки України здійснюється системна трансформація сфери для забезпечення нової якості освіти на всіх рівнях: від дошкільної – до вищої та освіти дорослих. У науковій сфері завданням є дії щодо припинення ізоляції та унеможливлення стагнації досліджень, формування запиту на результативну підготовку дослідників та якісні розробки в галузі фундаментальних і прикладних наук, скорочення розриву між дослідженнями та впровадженням їхніх результатів у професійну діяльність, інтеграція вищої освіти й науки України в освітньо-дослідницький простір Європейського Союзу. До пріоритетних напрямів реформи віднесено сучасну професійну,

якісну вищу та розвиток освіти дорослих, що є актуальним у контексті означеного дослідження.

Так, Концепція «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року передбачає діяльність у трьох напрямках, спрямованих на децентралізацію управління та фінансування, пов'язані з підвищенням якості професійної освіти та посиленням зв'язку з ринком праці. Значущим вважаємо схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти.

Започаткування пілотного проєкту з дуальної освіти в закладах фахової передвищої та вищої освіти передбачає за наступні 4 роки впровадити дуальну освіту в 44 закладах фахової передвищої та вищої освіти. На нашу думку, співпраця ЗВО зі стейкхолдерами щодо спільних проєктів підвищить рівень практичних знань і досвіду як здобувачів освіти, так і викладачів; дасть можливість концентрувати зусилля роботодавців, освітян і науковців щодо перегляду змісту кваліфікаційних характеристик та оновлення чинних державних стандартів вищої професійної освіти, у тому числі й нових професій сфери обслуговування; сприятиме перегляду й оновленню навчальних (навчально-професійних) програм щодо структури і змісту навичок, компетентностей (як компетенцій, так і результатів навчання), якими повинні володіти майбутні фахівці готельно-ресторанної справи задля забезпечення ефективності здійснення професійної діяльності та конкурентоспроможності на ринку праці.

Ще одним значущим пріоритетом реформи є підготовка в закладах вищої освіти конкурентоспроможних фахівців, затребуваних на сучасному ринку праці, переваги яких у наявності сучасних знань, умінь вирішення комплексних задач, створення висококласних та інноваційних інтелектуальних продуктів та наявності цінностей вільного демократичного суспільства. Означене передбачає створення умов для автономії закладів вищої освіти та здійснення ефективної діяльності. Вищезначене пов'язане з розробленням відповідної нормативно-правової бази та наданням інформаційної та методичної підтримки щодо нових можливостей самостійного керування коштами, визначення внутрішньої системи та рівня оплати праці, вільного залучення пожертв та інвестицій тощо.

Однак, на думку науковців, реформування системи вищої освіти часто зводиться о окремих модифікацій і не має системного

характеру через відсутність спеціальних знань, загально-методологічних, загальносистемних уявлень, взаємозв'язку фундаментальних, загальнопрофесійних і спеціальних знань. Саме фундаменталізація забезпечує формування цілісної картини навколишнього світу, системних знань, системного мислення, системного підходу до вирішення складних комплексних міждисциплінарних завдань. Поглиблення фундаменталізації освіти додає ту інваріантність підготовки фахівців, що так потрібна в сучасних умовах, коли необхідно реагувати на нові запити суспільства, на нові освітні технології [4].

Аналізуючи зміни, пов'язані з нинішніми реаліями організації освітнього процесу в умовах пандемії COVID-19 та безпрецедентними планетарними заходами безпеки через запровадження всесвітнього карантину, важливо визначити пріоритетними такі прояви професійної освіти, що стосуються і професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи: модернізацію інформаційного, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення через використання інформаційно-комунікативних технологій, зокрема актуального в контексті сьогодення дистанційного навчання, інтелектуалізацію та впровадження науково-технічних досягнень, формування ринку освітніх послуг та майбутню фахову мобільність.

Список використаних джерел:

1. Буряк В. Г. Модернізація професійної підготовки фахівців готельно-ресторанного господарства. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 4 (104). С. 7–12.

2. Бурак В. Г. Професійна підготовка майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи: дефінітивний аналіз. *Педагогічний альманах*. 2020. № 46. С. 124–131.

3. Реформа освіти та науки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>

4. Плахотнік О. В., Слюсаренко Н. В. Тенденції удосконалення професійної підготовки фахівців вищої школи: педагогічний альманах. 2016. Вип. 29. С. 87–96.

References:

1. Burak, V. H. (2020). Modernizatsiia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv hotelno-restorannoho hospodarstva – *Nova pedahohichna dumka*, 4 (104), 7–12 [in Ukrainian].

2. Burak, V. H. (2020). Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv hotelno-restoranoi spravy: definityvnyi analiz – *Pedahohichnyi almanakh*, № 46, 124–131 [in Ukrainian].

3. Reforma osvity ta nauky. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> [in Ukrainian].

4. Plakhotnik, O. V., Sliusarenko, N. V. (2016). Tendentsii udoskonalennia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv vyshchoi shkoly. *Pedahohichnyi almanakh*, 29, 87–96 [in Ukrainian].

Жодна частина цих публікацій не може бути відтворена в будь-якому вигляді та будь-якими засобами без попередньої згоди з авторами

Редакційна колегія журналу залишає за собою право виправляти матеріали авторів відповідно до вимог друку, опублікованих в інформаційному листі

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

**Збірник матеріалів
Другої Міжнародної
науково-практичної конференції(20–
21 травня 2021 року)**

«Сучасні проблеми обдарованості особистості»

***ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ
ІМЕНІ ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО***

Підписано до друку 09.10.2020 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 15,81
Тираж 100 прим. Замовлення № 2665

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 4-67-77, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com